

Zápis do 1. třídy

Školský zákon

§ 36 odst. 4 školského zákona, ve znění účinném od 1. 1. 2017: Zákonný zástupce je povinen přihlásit dítě k zápisu k povinné školní docházce, a to v době od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku.

§ 37 odst. 1 školského zákona, ve znění účinném od 1. 1. 2017: Není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce podle § 36 odst. 4, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku.

§ 37 odst. 2 školského zákona: Při zápisu do prvního ročníku základní škola informuje zákonného zástupce dítěte o možnosti odkladu povinné školní docházky.

§ 37 odst. 4 školského zákona, ve znění účinném od 1. 1. 2017: Pokud ředitel školy rozhodne o odkladu povinné školní docházky, podle odstavce 1 nebo 3

- informuje zákonného zástupce o povinnosti předškolního vzdělávání dítěte a možných způsobech jejího plnění.

§ 46 odst. 1 školského zákona: Místo a dobu zápisu do prvního ročníku základního vzdělávání stanoví ředitel školy, a to v souladu s § 36 odst. 4 a oznámí to způsobem v místě obvyklým. O přijetí k základnímu vzdělávání rozhoduje ředitel školy za podmínek stanovených v § 36.

Vyhláška 48/2005 Sb. o základním vzdělávání

§ 3a odst. 7 vyhlášky o základním vzdělávání: Škola před zahájením zápisu zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup informace k organizaci a průběhu zápisu, které obsahují kritéria pro přijímání žáků, počet žáků, které je možné přijmout, popis formální a případných dalších částí zápisu a popřípadě další údaje.

§ 3a odst. 1 vyhlášky o základním vzdělávání: Zápis k povinné školní docházce (dále jen "zápis") je složen z formální části a, je-li při zápisu přítomno i zapisované dítě a souhlasí-li s tím zákonný zástupce dítěte, rovněž z rozhovoru a případně dalších činností s dítětem. Zákonný zástupce dítěte může být přítomen u všech součástí zápisu.

§ 3a odst. 2 vyhlášky o základním vzdělávání: V průběhu formální části zápisu zákonný zástupce dítěte požádá o zápis dítěte k plnění povinné školní docházky.

§ 3a odst. 3 vyhlášky o základním vzdělávání: Rozhovor pedagogického pracovníka se zapisovaným dítětem trvá nejvýše 20 minut. Rozhovor je zaměřen na motivování dítěte pro školní docházku a orientační posouzení jeho školní připravenosti.

§ 3a odst. 4 vyhlášky o základním vzdělávání: Pokud škola připraví i jiné činnosti spojené s orientačním posouzením školní připravenosti dítěte formou hry nebo jinou vhodnou formou, je doba jejich trvání nejvýše 60 minut.

Při podání žádosti (příklad viz Příloha č. 2) o přijetí k povinné školní docházce uvede zákonný zástupce dle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, náležitosti stanovené v § 37 odst. 2, kterými jsou:

- jméno a příjmení žadatele (dítěte),
- datum narození,
- místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování (podle § 19 odst. 3 správního řádu),
- označení správního orgánu, jemuž je žádost určena (konkrétní základní škola).

S ohledem na zákonné zastoupení dítěte jeho zákonným zástupcem či jinou osobou k tomu oprávněnou, je zároveň podstatné zjišťovat:

- jméno a příjmení tohoto zástupce,
- místo trvalého pobytu tohoto zástupce, popřípadě jinou adresu pro doručování.

Zastupuje-li dítě jiná osoba než jeho zákonný zástupce, je zároveň podstatné, aby doložila své oprávnění dítě zastupovat.

Z podání musí být patrné, kdo je činí, které věci se týká a co se navrhuje. Zástupce účastníka řízení (zákonný zástupce dítěte) je povinen předložit na výzvu oprávněné úřední osoby průkaz totožnosti (§ 36 odst. 5 správního řádu).

S ohledem na pružnost správního řízení lze akceptovat evidenci telefonního spojení na zákonného zástupce či e-mailovou adresu.

Rodič/zákonný zástupce není účastníkem řízení o přijetí dítěte ani vedlejším účastníkem, ale je zástupcem dítěte ve správním řízení (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. března 2016, č. j.: 4 As 280/2015-36). Z toho plyne v rozhodnutí soudu zmiňovaná souvislost, že odvolání proti rozhodnutí ředitele školy může podat pouze dítě v zastoupení rodiče, nikoliv rodič samotný.

Dále se doporučuje, aby byla škola zákonnými zástupci informována o údajích potřebných pro účely nastavení vhodných podpurných opatření pro budoucího žáka školy:

- o znevýhodnění dítěte, uvedeném v § 16 školského zákona, údaje o mimořádném nadání, údaje o podpurných opatřeních poskytovaných dítěti školou v souladu s § 16 školského zákona, a o závěrech vyšetření uvedených v doporučení školského poradenského zařízení,
- údaje o zdravotní způsobilosti dítěte ke vzdělávání a o zdravotních obtížích, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání.

Výše zmíněné informace týkající se znevýhodnění či zdravotního stavu dítěte však nemohou mít vliv na rozhodování ředitele školy o přijetí/nepřijetí dítěte.

Pokud zákonný zástupce poskytne doplňující doporučené údaje (o znevýhodnění či zdravotním stavu dítěte), je třeba souhlasu k tomu, aby škola zpracovávala a evidovala osobní a citlivé údaje dítěte/žáka ve smyslu všech ustanovení zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. Souhlas je poskytnut pro účely vedení povinné dokumentace školy podle školského zákona.

Pokud si ředitel školy není vědom rozporů mezi zákonnými zástupci o volbě školy, pak rozhodne o žádosti o přijetí. V opačném případě (například při doručení písemného nesouhlasu druhého rodiče s podanou žádostí o přijetí) zákonný zástupce odkáže na soud¹ a správní řízení přerušit². Základním kritériem pro zvolený postup musí být nejlepší zájem dítěte, kterým je mimo jiné realizace jeho práva na vzdělání. Nesouhlas rodičů o volbě školy a postup ředitele školy nesmí vést k znemožnění vzdělávání dítěte ve škole respektive k absenci rozhodnutí o právu na přijetí do školy. Lze doporučit i při absenci potřebných podkladů k začátku školního roku, aby ředitel spádové školy rozhodl o žádosti o přijetí tak, aby mohlo dítě plnit povinnou školní docházku.

Soudy v minulosti v této souvislosti konstatovaly, že pokud nebude dítě zapsáno (v důsledku neshody rodičů) do žádné základní školy, protože ani jeden z rodičů nesouhlasil se spádovou základní školou, zahájí povinnou školní docházku ve své spádové škole dítě automaticky (rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 18. dubna 2013, sp. zn. 28 Co 158/2013).

Škola poskytne zákonným zástupcům dítěte informace:

- o vyučovacím jazyku, kterým je jazyk český nebo jazyk národnostní menšiny, případně informaci o výuce předmětů v cizím jazyce, pokud má škola udělen souhlas vyučovat některý předmět v cizím jazyce formou rozhodnutí MŠMT,
- o možnosti udělení odkladu školní docházky (v obecné rovině, bez vazby na orientačně zjištěnou úroveň školní připravenosti, zejm. o formě podání žádosti o odklad školní docházky, o průběhu tohoto řízení a o nutnosti doložit do stanoveného termínu souhlasná stanoviska školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa),
- o možnosti vyrovnat nerovnoměrnosti vývoje dítěte docházkou do mateřské školy, případně do přípravné třídy základní školy, pokud lze předpokládat, že toto vzdělávání vyrovná vývoj dítěte (v případě udělení odkladu školní docházky),
- o možnostech rozsahu a nabídky individuální pomoci a komunikaci se zákonnými zástupci pro přípravu dítěte na vstup do školy u dětí pocházejících z jazykově odlišného prostředí, včetně dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí.

V případě budoucího vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami nebo nadaného a mimořádně nadaného žáka je vhodné informovat také o systému společného vzdělávání:

- o pravidlech vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
- o systému podpůrných opatření a jejich financování (jasná pravidla pro přiznávání podpůrných opatření, s důrazem na kvalitní diagnostiku, spolupráci rodičů, poradenských zařízení a škol a na dostupnost revizních nástrojů),

¹ Nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná (např. kde se bude dítě vzdělávat), rozhodne o tom na návrh rodiče soud (§ 877 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

² Blíže viz § 64 odst. 1 písm. c) bod 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

- o spolupráci školy s rodinou žáka a se školským poradenským zařízením, případně školním poradenským pracovištěm,
- o možnosti vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu,
- o možnostech přeřazení žáka do vyššího ročníku.

Obsah motivační části zápisu

Cílem je motivovat dítě pro školní docházku, představit mu školu jako bezpečné a příjemné prostředí, kterého se není třeba obávat.

V rámci neformálních aktivit (např. rozhovor, hra, připravené cílené aktivity zaměřené na zhodnocení určitých dovedností dítěte, prohlídka školy) s dítětem pak pedagog orientačně zjišťuje úroveň jeho dosažených znalostí a dovedností. Při zápisu nemá být dítě podrobováno diagnostickému testování, neboť to je plně v kompetenci školských poradenských zařízení, odborného lékaře nebo klinického psychologa.

Pro organizaci zápisu je vyhláškou o základním vzdělávání stanoveno, že rozhovor pedagogického pracovníka s dítětem trvá nejvýše 20 minut. Uvedená maximální doba přímé komunikace odpovídá věkové vyzrálosti a schopnostem dítěte se soustředit. Pokud škola připraví i jiné aktivity spojené se sledováním dovedností dítěte na různých místech školy s rozličnými formami podobné herním činnostem, může být tato doba nejvýše 60 minut.